

**Міжнародний гуманітарний університет
Факультет права та економіки
Кафедра державно-правових дисциплін**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Адміністративно-юрисдикційна діяльність правоохоронних органів

Галузь знань	<u>26 «Цивільна безпека»</u>
Спеціальність	<u>262 «Правоохоронна діяльність»</u>
Назва освітньої програми	<u>Правоохоронна діяльність</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail:
доцент кафедри державно-правових дисциплін, к.ю.н., доцент Баранов Сергій Олексійович	096-427-02-89 063-057-78-81	vonarab55@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Мета вивчення дисципліни «Адміністративно-юрисдикційна діяльність правоохоронних органів» полягає у сформуванні у студентів теоретичного розуміння суті адміністративно-юрисдикційних правовідносин, вивченні та практичного застосування норм адміністративного права в діяльності правоохоронних органів.

Знання основних норм адміністративного права, що регулюють суспільні відносини у сфері адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів.

Передумови для вивчення дисципліни є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми як «Теорія держави і права», «Конституційне право України», «Адміністративне право і процес».

2. ВИМОГИ ДО РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ

У процесі реалізації програми дисципліни «Адміністративно-юрисдикційна діяльність правоохоронних органів» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів правоохоронної діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення, критичного, стратегічного, дизайн-мислення.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ правоохоронної діяльності; дотримання основних принципів реалізації правоохоронної функції держави.

СК2. Здатність організувати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері правоохоронної діяльності.

СК3. Здатність професійно оперувати категоріально-понятійним апаратом права і правоохоронної діяльності.

СК4. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань та навичок у професійній діяльності.

СК5. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК6. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК8. Здатність ефективно забезпечувати публічну безпеку та порядок.

СК10. Здатність визначати належні та придатні для юридичного аналізу факти.

СК11. Здатність до аналізу та оцінки ризиків що впливають на вчинення адміністративних правопорушень та кримінальних злочинів (проступків).

СК13. Здатність забезпечувати охорону об'єктів державної власності, державну охорону органів державної влади України та безпеку взятих під захист осіб, охорону фізичних осіб та об'єктів приватної і комунальної власності.

СК17. Здатність здійснювати контроль за дотриманням фізичними та юридичними особами спеціальних правил та порядку зберігання і використання зброї, спеціальних засобів індивідуального захисту та активної оборони, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів, матеріалів і речовин, на які поширюється дозвільна система.

СК20. Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення адміністративних і кримінальних правопорушень, заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб та публічній безпеці.

Навчальна дисципліна «Адміністративно-юрисдикційна діяльність правоохоронних органів» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання** (РН), передбачених освітньою програмою:

РН3. Збирати необхідну інформацію з різних джерел, аналізувати і оцінювати її.

РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, аргументувати висновки.

РН5. Розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, вільно спілкуватися українською та іноземною мовами усно і письмово у соціальній і професійній сферах.

РН6. Розуміти принципи і мати навички етичної поведінки, соціально відповідальної та свідомої діяльності у сфері правоохоронної діяльності.

РН7. Здійснювати координацію діяльності суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також комунікацію з фізичними та юридичними особами з метою своєчасного реагування на кримінальні злочини, адміністративні правопорушення та події.

РН10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

РН12. Адаптуватися і ефективно діяти за звичних умов правоохоронної діяльності та за умов ускладнення оперативної обстановки.

РН13. Знати і розуміти відповідні вимоги законодавства, грамотно оформлювати процесуальні документи, що використовуються під час провадження у справах про адміністративні правопорушення, здійснювати превентивні та примусові поліцейські заходи, а також кваліфікацію адміністративних та кримінальних правопорушень.

РН14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

РН16. Застосовувати заходи, спрямовані на усунення загрози життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального злочину чи адміністративного правопорушення.

РН17. Використовувати основні методи та засоби забезпечення правопорядку в державі, дотримуватись прав і свобод людини і громадянина, попередження та припинення нелегальної (незаконної) міграції та інших загроз національної безпеки держави (кібербезпеку, економічну та інформаційну безпеку, тощо).

РН20. Підтримувати, встановлені на законодавчому рівні, умови дотримання дозвільної системи.

Очікувані програмні результати навчання з дисципліни

Знання:

- називати і розкривати: основні поняття з адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів, предмет, метод і джерела адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів; суб'єктів адміністративної діяльності;

- адміністративно-правовий статус органів адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів; проходження державної служби в правоохоронних органах;

- процедуру роботи зі зверненнями громадян;

- адміністративну відповідальність; юрисдикційні повноваження правоохоронних органів на розгляд адміністративних справ та здійснення по них проваджень;

- види адміністративних правопорушень;

- причини та умови, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень;

- види профілактики адміністративних правопорушень;

- характеризувати чинне адміністративне законодавство з питань адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів;

- процедура здійснення дисциплінарних проваджень в межах адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів;

Вміння:

- тлумачити та застосовувати законодавство з питань адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів;

- складати анотації та застосовувати набуті знання при підготовці й захисті рефератів з адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів;

- застосовувати теоретичні знання у вирішенні практичних питань, розв'язування тестів та конкретних професійних ситуацій, пов'язаних з адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів;

- здійснювати порівняльно-правовий аналіз міжнародно-правових актів та національного адміністративного законодавства з питань адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів;

Навички:

- Упорядковувати набуті знання у вигляді доповідей з проблем адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів;

- Аргументовано вибирати предметні області майбутніх досліджень.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
4	120	28 / 8	28 / 8	64 / 104	1	2	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекція	практ.	сам.роб.		лекція	практ.	сам.роб.
Тема 1. Адміністративна юрисдикція: поняття, зміст, загальні ознаки, принципи, джерела.	12	2	2	8	17	2	2	13
Тема 2. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції України.	16	4	4	8	17	2	2	13
Тема 3. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Державної митної служби України.	16	4	4	8	17	2	2	13
Тема 4. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Державної прикордонної служби України.	16	4	4	8	17	2	2	13
Тема 5. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Служби безпеки України.	16	4	4	8	13	-	-	13
Тема 6. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національного агентства з питань запобігання корупції.	16	4	4	8	13	-	-	13
Тема 7. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Військової служби правопорядку у Збройних силах України.	16	4	4	8	13	-	-	13
Тема 8. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Державної податкової служби України.	12	2	2	8	13	-	-	13
Усього годин	120	28	28	64	120	8	8	104
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ІСПИТ								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою. Технічне забезпечення: Проектор EPSON EB-X9 Ноутбук SONY SVF152A29V Intel (R) Celeron (R) CPU 2117U 1.8GHz 1.8 GHz - 2014 р. ASUS n3050i-c/ Intel (R) Celeron (R) CPU N3050 1.6GHz 1.6 GHz - 15 од. MS Windows 10; MS Office 2019; Stata 12.0; Adobe Reader.

6. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	<p>Тема 1. Адміністративна юрисдикція: поняття, зміст, загальні ознаки, принципи, джерела.</p> <p>1. Предмет і система навчальної дисципліни «Адміністративно-юрисдикційна діяльність правоохоронних органів».</p> <p>2. Адміністративна юрисдикція: поняття, загальні ознаки, зміст та структура.</p> <p>3. Основні джерела навчальної дисципліни «Адміністративно - юрисдикційна діяльність правоохоронних органів».</p> <p>4. Зв'язок навчальної дисципліни з іншими юридичними дисциплінами.</p>	2	2
2	<p>Тема 2. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції України.</p> <p>1. Поняття, правова основа, структура, завдання та функції Національної поліції України. Поняття, ознаки та зміст її адміністративно-юрисдикційної діяльності.</p> <p>2. Функції, методи та форми адміністративно-юрисдикційної діяльності Національної поліції України.</p> <p>3. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції щодо розгляду та вирішення звернень громадян.</p> <p>4. Адміністративно-юрисдикційна діяльність щодо застосування дисциплінарних стягнень та заохочень у Національній поліції України.</p> <p>5. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції України щодо здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення.</p>	4	2
3	<p>Тема 3. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Державної митної служби України.</p> <p>1. Поняття, правова основа, завдання, функції та структура Державної митної служби України.</p> <p>2. Зміст адміністративно-юрисдикційної діяльності Державної митної служби України.</p> <p>3. Порядок роботи зі зверненнями громадян, що стосуються питань митної справи та митної безпеки.</p> <p>4. Адміністративно - юрисдикційна діяльність щодо застосування дисциплінарних стягнень та заохочень у Державній митній службі України.</p> <p>5. Повноваження Державної митної служби України щодо здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення.</p>	4	2
4	<p>Тема 4. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Державної прикордонної служби України.</p> <p>1. Поняття, правова основа, завдання, функції та структура Державної прикордонної служби України.</p> <p>2. Функції, методи та форми адміністративно-юрисдикційної діяльності Державної прикордонної служби України.</p> <p>3. Адміністративно - юрисдикційна діяльність Державної прикордонної служби України щодо здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення.</p>	4	2
5	<p>Тема 5. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Служби безпеки України.</p> <p>1. Поняття, правова основа, завдання, функції та структура Служби безпеки України.</p> <p>2. Сутність та зміст адміністративно-юрисдикційної діяльності Служби безпеки України.</p> <p>3. Порядок роботи зі зверненнями громадян що стосуються питань національної безпеки.</p>	4	-

	4. Особливості здійснення адміністративно - юрисдикційної діяльності підрозділами Служби безпеки України у справах про адміністративні правопорушення		
6	<p>Тема 6. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національного агентства з питань запобігання корупції.</p> <p>1. Поняття, правова основа, принципи, завдання, структура, правоохоронні функції Національного агентства з питань запобігання корупції.</p> <p>2. Зміст адміністративно-юрисдикційної діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції.</p> <p>3. Адміністративно - юрисдикційна діяльність Національного агентства з питань запобігання корупції щодо здійснення провадження у справах про адміністративні корупційні правопорушення.</p>	4	-
7	<p>Тема 7. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Військової служби правопорядку у Збройних силах України.</p> <p>1. Військова служба правопорядку у Збройних силах України: поняття, завдання, функції, правова основа.</p> <p>2. Функції, методи та форми адміністративно-юрисдикційної діяльності Військової служби правопорядку у Збройних силах України.</p> <p>3. Повноваження Військової служби правопорядку у Збройних силах України щодо здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення.</p>	4	-
8	<p>Тема 8. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Державної податкової служби України.</p> <p>1. Поняття, правова основа, завдання, функції та структура Державної податкової служби України.</p> <p>2. Поняття, ознаки, зміст адміністративно-юрисдикційної діяльності Державної податкової служби України.</p> <p>3. Робота підрозділів Державної податкової служби України з розгляду та вирішення звернень громадян-платників податків та юридичних осіб.</p> <p>4. Адміністративно - юрисдикційна діяльність щодо застосування дисциплінарних стягнень та заохочень у Державної податкової служби України.</p> <p>5. Повноваження Державної податкової служби України щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення у сфері оподаткування.</p>	2	-
	Всього	28	8

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Адміністративно-юрисдикційна діяльність правоохоронних органів» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	<p>Тема 1. Адміністративна юрисдикція: поняття, зміст, загальні ознаки, принципи, джерела.</p> <p>1. Поняття, завдання, зміст, система навчальної дисципліни «Адміністративно-юрисдикційна діяльність правоохоронних органів».</p> <p>2. Зв'язок навчальної дисципліни «Адміністративно-юрисдикційна діяльність правоохоронних органів» з іншими юридичними дисциплінами.</p> <p>Реферат</p> <p>1. Дисциплінарне провадження в адміністративному праві.</p> <p>2. Основні напрями реформування інституту адміністративної відповідальності. .</p>	8	13
2	<p>Тема 2. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції України.</p> <p>1. Адміністративне провадження за зверненнями громадян.</p> <p>2. Адміністративний процес та адміністративне провадження.</p> <p>Реферат</p> <p>1. Адміністративно-правовий статус Національної поліції України.</p> <p>2. Повноваження органів Нацполіції України щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення.</p>	8	13
3	<p>Тема 3. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Державної митної служби України.</p> <p>1. Юрисдикційні повноваження органів Державної митної служби України.</p> <p>2. Адміністративно-правове забезпечення управління митною справою.</p> <p>3. Адміністративна відповідальність за порушення митного законодавства.</p> <p>Реферат</p> <p>Роль громадськості у контролі адміністративно-юрисдикційною діяльністю правоохоронних органів України.</p>	8	13
4	<p>Тема 4. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Державної прикордонної служби України.</p> <p>1. Адміністративно-правова характеристика системи державної прикордонної служби України.</p> <p>2. Адміністративна відповідальність юридичних осіб.</p> <p>Реферат</p> <p>Принципи адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів.</p>	8	13
5	<p>Тема 5. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Служби безпеки України.</p> <p>Організаційно-правові засади діяльності Служби безпеки України та їх повноваження.</p> <p>Реферат</p> <p>1. Імплементация норм юрисдикційного законодавства зарубіжних країн у систему законодавства України, пов'язаного з адміністративно-юрисдикційною діяльністю правоохоронних органів.</p>	8	13
6	<p>Тема 6. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національного агентства з питань запобігання корупції.</p>	8	13

	1. Джерела адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів. 2. Функції адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів. Реферат Адміністративна відповідальність за корупційні діяння.		
7	Тема 7. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Військової служби правопорядку у Збройних силах України. 1. Загальна характеристика джерел адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів. 2. Дисциплінарна відповідальність як правовий інститут адміністративного права та складова частина адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів. Реферат	8	13
8	Тема 8. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Державної податкової служби України. Поняття і види суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів. Реферат Юрисдикційні повноваження органів Державної податкової служби України.	8	13
	Всього	64	104

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни «Адміністративно-юрисдикційна діяльність правоохоронних органів» передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту.	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; іспит
--	---

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Питання до іспиту

1. Предмет і система навчальної дисципліни «Адміністративно-юрисдикційна діяльність правоохоронних органів».
2. Адміністративна юрисдикція: поняття, загальні ознаки, зміст та структура.
3. Основні джерела навчальної дисципліни «Адміністративно - юрисдикційна діяльність правоохоронних органів».
4. Зв'язок навчальної дисципліни з іншими юридичними дисциплінами.

5. Поняття, правова основа, структура, завдання та функції Національної поліції України.
6. Поняття, ознаки та зміст її адміністративно-юрисдикційної діяльності.
7. Функції, методи та форми адміністративно-юрисдикційної діяльності Національної поліції України.
8. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції щодо розгляду та вирішення звернень громадян.
9. Адміністративно-юрисдикційна діяльність щодо застосування дисциплінарних стягнень та заохочень у Національної поліції України.
10. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції України щодо здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення.
11. Поняття, правова основа, завдання, функції та структура Державної митної служби України.
12. Зміст адміністративно-юрисдикційної діяльності Державної митної служби України.
13. Порядок роботи зі зверненнями громадян, що стосуються питань митної справи та митної безпеки.
14. Адміністративно - юрисдикційна діяльність щодо застосування дисциплінарних стягнень та заохочень у Державній митній службі України.
15. Повноваження Державної митної служби України щодо здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення.
16. Поняття, правова основа, завдання, функції та структура Державної прикордонної служби України.
17. Функції, методи та форми адміністративно-юрисдикційної діяльності Державної прикордонної служби України.
18. Адміністративно - юрисдикційна діяльність Державної прикордонної служби України щодо здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення.
19. Поняття, правова основа, завдання, функції та структура Служби безпеки України.
20. Сутність та зміст адміністративно-юрисдикційної діяльності Служби безпеки України.
21. Порядок роботи зі зверненнями громадян що стосуються питань національної безпеки.
22. Особливості здійснення адміністративно - юрисдикційної діяльності підрозділами Служби безпеки України у справах про адміністративні правопорушення
23. Поняття, правова основа, принципи, завдання, структура, правоохоронні функції Національного агентства з питань запобігання корупції.
24. Зміст адміністративно-юрисдикційної діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції.
25. Адміністративно - юрисдикційна діяльність Національного агентства з питань запобігання корупції щодо здійснення провадження у справах про адміністративні корупційні правопорушення.
26. Військова служба правопорядку у Збройних силах України: поняття, завдання, функції, правова основа.
27. Функції, методи та форми адміністративно-юрисдикційної діяльності Військової служби правопорядку у Збройних силах України.
28. Повноваження Військової служби правопорядку у Збройних силах України щодо здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення.
29. Поняття, правова основа, завдання, функції та структура Державної податкової служби України.
30. Поняття, ознаки, зміст адміністративно-юрисдикційної діяльності Державної податкової служби України.
31. Робота підрозділів Державної податкової служби України з розгляду та вирішенню звернень громадян-платників податків та юридичних осіб.
32. Адміністративно - юрисдикційна діяльність щодо застосування дисциплінарних стягнень та заохочень у Державної податкової служби України.
33. Повноваження Державної податкової служби України щодо розгляду справах про адміністративні правопорушення у сфері оподаткування.

**9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ІСПИТУ**

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль <i>іспит</i>			50
Всього балів			100

Заочна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт	-//-	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль іспит			50
Всього балів підсумкової оцінки			100

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

Сума балів за 100-бальною шкалою	Шкала ECTS	Національна шкала	Оцінка за національною шкалою
			для екзамену
90-100	A	відмінно	відмінно
82-89	B	дуже добре	добре
74-81	C	добре	
64-73	D	задовільно	задовільно
60-63	E	достатньо	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторної здачі семестрового	незадовільно
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	незадовільно

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацювати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

Навчальна та науково-монографічна література:

1. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції України: Навч. посібник / За заг. ред. заслуженого юриста України В.А. Глуховері. Дніпро: Дніпроп. держ. унт внутр. справ, 2016. 264 с.

2. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях : навчальний посібник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. М. Бандурки ; [О. І. Безпалова, О.В. Джафарова, С.М. Князев та ін.; передм. О. М. Бандурки] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2017. 242 с.

3. Адміністративне деліктне законодавство: Зарубіжний досвід та пропозиції реформування в Україні. Автор – упорядник О.А. Банчук. К.: Книги для бізнесу, 2007. 912 с.

4. Анохіна Л.С. Суб'єкти адміністративної юрисдикції в Україні: Дис.... канд. юрид. наук. Харків: Нац. унів. внутр. справ, 2001. 158 с.

5. Бугайчук К.Л., Адміністративна відповідальність за правопорушення пов'язані із корупцією. : практич. посіб. / К.Л. Бугайчук, О.І. Безпалова, О.В. Джафарова, В.О. Іванцов, С.О. Шатрава. Харків : Харк. нац. ун-т внутр. справ. 2016. 100 с.
6. Ковалів М.В. Основи управління в органах внутрішніх справ України: навч.- практич. посіб. Львів: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2010. 340 с.
7. Колпаков В.К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право):навч.посіб. К.:Юринком Інтер, 2008. 256 с.
8. Комзюк А. Т. Адміністративно-правові засоби здійснення митної справи : дис. ... канд. юрид. наук . Х., 2003. 196 с.
9. Куліш А. М. Правоохоронна система України: адміністративно-правові засади організації та функціонування : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2009. 432 с.
10. Мельник М. І. Правоохоронні органи та правоохоронна діяльність : навч. посіб. / М. І. Мельник, М. І. Хавронюк. К.: Атіка, 2002. 576 с.
11. Мота А. Ф. Адміністративна відповідальність військовослужбовців за законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. К., 2003.18 с.
12. Поляков С. Ю. Адміністративно-правові засади забезпечення законності та правопорядку в Збройних Силах України : монографія. Х.: Право, 2012. 256 с.
13. Ринажевський Б. М. Військова служба правопорядку: монографія. МВС України. Х. : ХНУВС, 2010. 338 с.
14. Сараскіна Т. В. Організаційно-правові засади діяльності податкової міліції в Україні : дис. ... канд. юрид. наук. Х., 2000. 212 с.
15. Судові, правоохоронні, контрольно-наглядові та правозахисні органи України: підручник / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С. М. Гусарова ; [С. М. Гусаров, О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк та ін.]. Харків, 2020. 512 с.
16. Управління органами Національної поліції України: підручник за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В.В. Сокурєнка; кол. авт. О.М. Бандурка, О.І. Безпалова, О.В. Джафарова та ін.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Стильна типографія, 2017. 580 с.
17. Хамула П.І. Правоохоронні органи в системі органів державної влади: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Харків, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2016. 238 с.

Допоміжна:

18. Баранов С.О., Рибаченко С.П. Адміністративно - юрисдикційна діяльність Державної прикордонної служби щодо проваджень у справах про адміністративні правопорушення. Стан та перспективи розвитку адміністративного права України: матеріали VII Міжнар. наук.-практич. інтерн.- конф., м. Одеса, 06 листопада 2020 р. Одеса : ОДУВС, 2020. С.16-18.
19. Баранов С.О., Рибаченко С.П. Адміністративно - юрисдикційні повноваження Державної прикордонної служби з протидії адміністративним правопорушенням. Матеріали науково - практичного круглого столу «Взаємодія поліції з населенням на засадах партнерства: сучасний стан та перспективи розвитку», 25 листопада 2021 р., Одеса: ОДУВС, 2021. 236 с. С.34-37.
20. Біліченко В. Діяльність національної поліції України в умовах проведення антитерористичної операції. Теорія і практика сучасної науки : матеріали II Міжнар. наук.-практич. конф., (м. Чернівці, 24–25 листоп. 2017 р.) : [у 2 ч.]. Ч. 2. Чернівці; Херсон: Гельветика, 2017. С. 27-29.
21. Гаврік Р. О. Питання вдосконалення представництва та захисту інтересів Державної прикордонної служби України в адміністративному судочинстві (у світлі оновленого кодексу адміністративного судочинства). *Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту*. Серія: Право. Ужгород, 2018. Вип.50, т. 2. С. 16-20.
22. Гречанюк Р. Функції і повноваження спеціальних антикорупційних органів України, Польщі та Молдови: порівняльний аналіз. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2015. № 2. С. 41–48.

23. Детюк А. М. Правоохоронні органи, як суб'єкти системи забезпечення економічної безпеки України. *Підприємництво, господарство і право*. 2009. № 12 (168). С. 33–37.
24. Зразки протоколів про адміністративні правопорушення, складання яких підвідомче Національній поліції : практич. посіб. / Т. П. Мінка, Р. В. Миронюк, В. А. Глуховеря та ін. Х.: Право, 2016. 180 с.
25. Куліш А. М. Правоохоронна система України: адміністративно-правові засади організації та функціонування : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2009. 432 с.
26. Міжнародні стандарти прав людини у правоохоронній діяльності: практикум / Боняк В.О., Завгородній В.А., Перепьолкін СМ., Філяніна Л.А., Христова Ю.В. Дніпропетровськ. Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2014. 284 с.
27. Плугатар Т. А. Зміст та структура адміністративно-правового статусу правоохоронного органу. *Наука і правоохорона*. 2015. № 3 (29). С. 12–19.
28. Рєзнік О. М. Адміністративно-правові засади діяльності правоохоронних органів із забезпечення фінансово-економічної безпеки України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Суми, 2019. 509 с.
29. Юсупов В. А. Структура адміністративно-правового статусу правоохоронних органів України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2014. Вип. 29, ч. 2, т. 4/2. С. 136–140.

Нормативний матеріал

30. Конституція України: Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. Із змінами і доповненнями. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст.141.
31. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1984, додаток до № 51. Ст.1122.
32. Кодекс законів про працю від 10.12.1971 № 322-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення 29.08.2022 р.)
33. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. *Урядовий кур'єр*. 2012. № 148. 14 серпня.
34. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. *Голос України* від 04.12.2010 - № 229, / № 229-230.
35. Про Збройні Сили України: закон України від 06.12.1991 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 9. Ст. 108.
36. Про державний кордон України: закон України від 04.11.1991 р. № 1777. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>. (дата звернення 29.08.2022 р.)
37. Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 р. № 2229-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27.- Ст. 382.
38. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : Закон України від 23.12.1993 р. № 3781-XII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3781-12>. (дата звернення 29.08.2022 р.)
39. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 22.12.1997 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 20. Ст. 99.
40. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22.06.2000 р. № 1835-III. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1835-14>. (дата звернення 29.08.2022 р.)
41. Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України: закон України від 07.03.2002 р. № 3099-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 32. Ст. 225.
42. Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави від 19.06.2003 р. № 975-IV: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 46. Ст. 366.

43. Про Державну прикордонну службу України : Закон України від 03.04.2003 р. № 661. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/661-15>. (дата звернення 29.08.2022 р.)
44. Про прикордонний контроль: Закон України від 05.11.2009 р. № 1710- VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1710-17>. (дата звернення 29.08.2022 р.)
45. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3460>. (дата звернення 29.08.2022 р.)
46. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)* 2011. № 32. Ст.314.
47. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>. (дата звернення 29.08.2022 р.)
48. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України.*- 2014. № 49. Ст. 2056.
49. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1789-12>. (дата звернення 29.08.2022 р.)
50. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. *Відомості Верховної Ради України.*2015. № 40-41. Ст. 1970.
51. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради України.* 2016. № 31. Ст. 545
52. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради України.* 2016. № 4. Ст. 43.
53. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua> (дата звернення 21.08.2022).
54. Про державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015 р. (ред. від 21.08.2022 р.). № 794-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19> (дата звернення: 21.08.2022)
55. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2469-19> (дата звернення 29.08.2022 р.)
56. Про Дисциплінарний статут Національної поліції: Закон України від 15.03.2018 р. № 2337-VIII. *Голос України* від 07.07.2018. № 122.
57. Про Бюро економічної безпеки: Закон України від 28.01.2021 № 1150-IX. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua> (дата звернення 21.08.2022).
58. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки: Закон України від 20.06.2022 р. *Голос України* від 09.07.2022. № 141.
59. Про Засади державної політики України в галузі прав людини: Постанова Верховної Ради України від 17 червня 1999 р. *Офіційний вісник України.* 1999. № 25. Ст. 1147.
60. Про першочергові заходи щодо забезпечення реалізації та гарантування конституційного права на звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування: Указ Президента України від 07.02.2008 № 109/2008. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>. (дата звернення 29.08.2022 р.)
61. Питання забезпечення органами виконавчої влади доступу до публічної інформації: Указ Президента України від 05.05.2011 року № 547/2011. *Урядовий кур'єр.* 2011. № 84.
62. Про затвердження Інструкції з діловодства за зверненнями громадян в органах державної влади і місцевого самоврядування, об'єднаннях громадян, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форм власності, в засобах масової інформації: постанова Кабінету Міністрів України від 14 квітня 1997 р. № 348. URL:<http://zakon0.rada.gov.ua/> (дата звернення 29.08.2022 р.)
63. Положення про Національну поліцію: постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 877. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>. (дата звернення 29.08.2022 р.)

64. Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України. Постанова Кабінету Міністрів України від 6.03.2019 р. № 227. URL: [http:// zakon1. rada. gov. ua](http://zakon1.rada.gov.ua). (дата звернення 29.08.2022 р.)

65. Деякі питання організації діяльності Бюро економічної безпеки України: Постанова Кабінету Міністрів України від 6 жовтня 2021 р. № 1068. URL: [http:// zakon1. rada. gov. ua](http://zakon1.rada.gov.ua). (дата звернення 29.08.2022 р.)

66. Положення про Адміністрацію Державної прикордонної служби України: постанова Кабінету Міністрів України від 16.10.2014 р. № 533. URL: [http:// zakon1. rada. gov. ua](http://zakon1.rada.gov.ua). (дата звернення 29.08.2022 р.)

67. Про затвердження Положення про порядок роботи зі зверненнями громадян і організації їх особистого прийому в системі Міністерства внутрішніх справ України: наказ МВС України від 26.10.2004 р. № 1177. URL: [http:// zakon1. rada. gov. ua](http://zakon1.rada.gov.ua). (дата звернення 29.08.2022 р.)

68. Положення про юридичну службу Збройних Сил України: наказ начальника Генерального штабу – Головнокомандувача ЗС України від 07.12.2005 р. № 202. Архів Адміністративного департаменту МО України за 2005 рік. URL: [http://zakon2.rada.gov. ua/ laws/ show](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show). (дата звернення 29.08.2022 р.)

69. Про затвердження форм процесуальних документів у справах про порушення митних правил: наказ Мінфіну України від 31.05.2012 № 652. URL: [http://zakon0.rada.gov. ua/](http://zakon0.rada.gov.ua/) (дата звернення 29.08.2022 р.)

70. Типове положення про архівний підрозділ державного органу, органу місцевого самоврядування, державного і комунального підприємства, установи та організації: наказ Міністерства фінансів України від 10.02.2012 р. № 232/5. URL: [http://zakon0.rada.gov. ua/](http://zakon0.rada.gov.ua/) (дата звернення 29.08.2022 р.)

71. Про затвердження Інструкції про примусове повернення і примусове видворення з України іноземців та осіб без громадянства: наказ МВС України, Адміністрації державної прикордонної служби України, СБ України від 23.04.2012 № 353/271/150. URL: [http:// zakon0.rada.gov. ua/](http://zakon0.rada.gov.ua/) (дата звернення 29.08.2022 р.)

72. Інструкція з оформлення посадовими особами Державної прикордонної служби України матеріалів справ про адміністративні правопорушення: наказ МВС України від 18.09.2013 р. № 898. URL: [http://zakon1.rada.gov. ua](http://zakon1.rada.gov.ua). (дата звернення 29.08.2022 р.)

73. Порядок розгляду звернень та організації особистого прийому громадян у Державній фіскальній службі України та її територіальних органах: наказ Міністерства фінансів України від 02.03.2015 р. № 271. URL : [http://zakon1.rada.gov. ua](http://zakon1.rada.gov.ua). (дата звернення 29.08.2022 р.)

74. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції: наказ МВС України від 06.11.2015 № 1376. URL: [http://zakon5.rada.gov. ua/](http://zakon5.rada.gov.ua/)(дата звернення 29.08.2022 р.)

75. Порядок розгляду звернень та організації особистого прийому громадян у Державній митній службі України та її територіальних органах: наказ Міністерства фінансів України від 23.11.2020 р. № 724. URL: [http://zakon0.rada.gov. ua/](http://zakon0.rada.gov.ua/) (дата звернення 29.08.2022 р.)

Інформаційні ресурси

Офіційні веб-сторінки державних органів України.

1. www.president.gov.ua – Президент України.

Законодавча влада

2. www.rada.gov.ua – Верховна Рада України.

3. www.ombudsman.kiev.ua – Уповноважений Верховної Ради з прав людини.

Виконавча влада

4. www.kmu.gov.ua – Кабінет Міністрів України.

5. www.minjust.gov.ua - Міністерство юстиції України.

Судова влада

6. www.scourt.gov.ua – Верховний Суд.
7. www.ccu.gov.ua/ - Конституційний Суд України.

Інші державні органи

8. www.gpu.gov.ua – Офіс Генерального прокурора України.
9. www.ssu.gov.ua – Служба Безпеки України.
10. www.rainbow.gov.ua – Рада Національної Безпеки та Оборони України.
11. www.cvk.gov.ua – Центральна виборча комісія.
12. www.vru.gov.ua – Вища Рада Юстиції.
13. www.ukrstat.gov.ua – Державна служба статистики..
14. <https://nazk.gov.ua/> - Офіційний сайт НАЗК.
15. <https://dpsu.gov.ua> - Офіційний сайт Держприкордонслужби України.
16. <https://customs.gov.ua> - Офіційний сайт Держмитслужби України.
17. <https://www.npu.gov.ua/> - Офіційний сайт Нацполіції України.
18. <http://mvs.gov.ua/> - Офіційний сайт МВС України.
19. <https://tax.gov.ua/> - Офіційний сайт Держподатслужби України.
20. <https://www.ukrmilitary.com-police.html> - Офіційний сайт Військової служби правопорядку ЗС України.

Інші офіційні видання:

21. <http://www.rada.gov.ua> – Відомості Верховної Ради України.
22. <http://ukurier.gov.ua/uk> – Урядовий кур'єр.
23. <http://www.golos.com.ua> – Голос України.
24. <http://ovu.com.ua/articles> – Офіційний вісник України
25. <http://ovu.com.ua> – Правова інформація України.
26. <http://www.nau.kiev.ua> – «Інформтехнологія» - правові бази.
27. <http://www.lawbook.org.ua> – Бібліотека юриста.
28. <http://www.liga.kiev.ua> Ліга – Всеукраїнська мережа розповсюдження правової інформації.
29. <http://www.practix.com> – Юридична практика.